

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ҒЫЛЫМ
ЖӘНЕ ЖОҒАРЫ БІЛІМ МИНИСТРЛІГІ

А.БАЙТҰРСЫНОВ АТЫНДАҒЫ
ҚОСТАНАЙ Өңірлік университеті

ҚОСТАНАЙ ОБЛЫСЫ ӘКІМДІГІ МӘДЕНИЕТ БАСҚАРМАСЫНЫҢ "ЫБЫРАЙ АЛТЫНСАРИННИҢ ҚОСТАНАЙ ОБЛЫСТЫҚ
МЕМОРИАЛДЫҚ МҰРАЖАЙЫ" КОММУНАЛДЫҚ МЕМЛЕКЕТТІК МЕКЕМЕСІ

КОММУНАЛЬНОЕ ГОСУДАРСТВЕННОЕ УЧРЕЖДЕНИЕ "КОСТАНАЙСКИЙ ОБЛАСТНОЙ МЕМОРИАЛЬНЫЙ
МУЗЕЙ ИБРАЯ АЛТЫНСАРИНА" УПРАВЛЕНИЯ КУЛЬТУРЫ АКИМАТА КОСТАНАЙСКОЙ ОБЛАСТИ

АЛТЫНСАРИН ОҚУЛАРЫ

«ИННОВАЦИЯ, БІЛІМ, ТӘЖІРИБЕ-БІЛІМ
БЕРУ ЖОЛЫНЫҢ ВЕКТОРЛАРЫ»
ХАЛЫҚАРАЛЫҚ
ҒЫЛЫМИ-ПРАКТИКАЛЫҚ
КОНФЕРЕНЦИЯСЫ

МАТЕРИАЛДАРЫ

І КІТАП

АЛТЫНСАРИНСКИЕ ЧТЕНИЯ

МАТЕРИАЛЫ

МЕЖДУНАРОДНОЙ
НАУЧНО-ПРАКТИЧЕСКОЙ
КОНФЕРЕНЦИИ
«ИННОВАЦИИ, ЗНАНИЯ,
ОПЫТ – ВЕКТОРЫ
ОБРАЗОВАТЕЛЬНЫХ ТРЕКОВ»

І КНИГА

Қостанай, 2023

УДК 37.02
ББК 74.00
И 63

РЕДАКЦИЯ АЛҚАСЫ/ РЕДАКЦИОННАЯ КОЛЛЕГИЯ

Куанышбаев Сеитбек Бекенович, А.Байтұрсынов атындағы Қостанай өңірлік университетінің Басқарма Төрағасы-Ректоры, география ғылымдарының докторы, Қазақстан Педагогикалық Ғылымдар Академиясының мүшесі;

Жарлыгасов Женис Бахытбекович, А.Байтұрсынов атындағы Қостанай өңірлік университетінің Зерттеулер, инновация және цифрландыру жөніндегі проректоры, ауыл шаруашылығы ғылымдарының кандидаты, қауымдастырылған профессор;

Скударева Галина Николаевна, педагогика ғылымдарының кандидаты, доцент, Мәскеу облысындағы МОУ «Мемлекеттік гуманитарлық-технологиялық университеті» ректорының м.а.; Ресей Федерациясының жалпы білім беру ісінің құрметті қызметкері, Ресей;

Бережнова Елена Викторовна, педагогика ғылымдарының докторы, профессор Мәскеу халықаралық мемлекеттік қатынастар институты, Ресей;

Ибраева Айман Елемановна, «Қостанай облысы әкімдігінің білім басқармасы» ММ жетекшісі;

Онищенко Елена Анатольевна, «Педагогикалық шеберлік орталығы» жекеменшік мекемесінің Қостанай қаласындағы филиалының директоры;

Демисенова Шнар Сапаровна, педагогика ғылымдарының кандидаты, А.Байтұрсынов атындағы Қостанай өңірлік университетінің педагогика және психология кафедрасының меңгерушісі;

Утегенова Бибикуль Мазановна, педагогика ғылымдарының кандидаты, А.Байтұрсынов атындағы Қостанай өңірлік университетінің педагогика және психология кафедрасының профессоры;

Смаглий Татьяна Ивановна, А.Байтұрсынов атындағы Қостанай өңірлік университетінің, педагогика ғылымдарының кандидаты; педагогика және психология кафедрасының қауым.профессоры;

Жетписбаева Айсылу Айратовна, А.Байтұрсынов атындағы Қостанай өңірлік университетінің Ы.Алтынсарин атындағы әдістемелік кабинетінің меңгерушісі.

«Инновация, білім, тәжірибе-білім беру жолының векторлары»: 2023 жылдың 17 ақпандағы Халықаралық ғылыми-тәжірибелік конференция материалдары. I Кітап. – Қостанай: А.Байтұрсынов атындағы Қостанай өңірлік университеті, 2023. – 1081 б. = «Инновации, знания, опыт – векторы образовательных треков»: Материалы международной научно-практической конференции, 17 февраля 2023 года. I Книга. – Костанай: Костанайский региональный университет имени А.Байтұрсынова, 2023. – 1081 с.

ISBN 978-601-356-244-5

Жинаққа «Инновация, білім, тәжірибе-білім беру жолының векторлары» атты Алтынсарин оқулары халықаралық ғылыми-практикалық конференция материалдары енгізілген.

Талқыланатын мәселелердің алуан түрлілігі мен кеңдігі мақала авторларына заманауи білім беруді жаңғырту мен дамытудың, осы үдерісте қазақ ағартушыларының педагогикалық мұрасын пайдаланудың жолдарын, мұғалімдерді даярлаудың тиімді технологиялары мен форматтарын әзірлеу мен енгізу мәселелерін, ақпараттық қоғамдағы білім беру кеңістігінің ерекшеліктерін айқындауға, сондай-ақ педагогтердің инновациялық қызметінің тәжірибесін жинақтауға, педагогикалық үдеріс субъектілерін психологиялық-педагогикалық қолдауға мүмкіндік берді.

Бұл жинақтың материалдары ғалымдарға, жоғары оқу орындары мен колледж оқытушыларына, мектеп мұғалімдері мен мектепке дейінгі тәрбиешілерге, педагог-психологтарға, магистранттар мен студенттерге қызықты болуы мүмкін.

В сборнике содержатся материалы Международной научно-практической конференции Алтынсаринские чтения «Инновации, знания, опыт – векторы образовательных треков». Многообразие и широта обсуждаемых проблем позволили авторам статей определить векторы модернизации и развития современного образования, использования в данном процессе педагогического наследия казахских просветителей, вопросов разработки и внедрения эффективных технологий и форматов подготовки учителей, специфики образовательного пространства в информационном обществе, а также обобщения опыта инновационной деятельности педагогов, психолого-педагогической поддержки субъектов педагогического процесса.

Материалы данного сборника могут быть интересны ученым, преподавателям вузов и колледжей, учителям школ и воспитателям дошкольных учреждений, педагогам-психологам, магистрантам и студентам.

ISBN 978-601-356-244-5

9 786013 562445

УДК 37.02
ББК 74.00

© А.Байтұрсынов атындағы Қостанай өңірлік университеті, 2023
© Костанайский региональный университет имени А.Байтұрсынова, 2023

– во–первых, неподготовленность педагогического состава современных школ к переходу на обучение в соответствии с требованиями той или иной технологии;

– во–вторых, отсутствие системно–структурированной научно–методической литературы по проблемам технологизации учебного процесса в школах, благодаря которой учителя могли бы самостоятельно освоить основу любой технологии, чтобы активно применить ее в повседневной практике.

Как правило, авторы технологий обучения излагают основы своего новшества на высоком научно–методическом уровне с приведением конкретных методологических приемов по реализации той или иной поставленной цели. Отдельные источники по обобщению технологий обучения. Изданные после 90–х гг. в России, мало доступны для широкой педагогической общественности нашей республики. Внедрение конкретной технологии обучения в любой школе чаще всего происходит с участием самих авторов и их последователей. Требуется достаточно длительный период адаптации учителей к технологии обучения из–за натаскивания авторами технологии по ее применению при обучении конкретному учебному предмету. К сожалению, современные педагогические факультеты вузов не готовят своих выпускников к работе в режиме технологии обучения. Будущие учителя практически не знают особенностей технологии обучения, тем более особенности их приложения к конкретным учебным предметам. Поэтому до сих пор в этой проблеме самым слабым звеном остаются учителя школы.

Подготовка учителя к инновационной деятельности эффективна, если она разворачивается в адекватных учебных формах и решает две взаимосвязанные задачи: формирование инновационной готовности к восприятию новшества и обучение умениям действовать по–новому. Учитель, овладевший и успешно применяющий какую–либо технологию обучения, может легко перейти к освоению другой технологии, повышая тем самым свое педагогическое мастерство и уровень профессионализма. При проектировании технологий обучения, необходимо учитывать особенности каждого ребенка – его индивидуальные предпосылки, оказывающие «сопротивление» или, наоборот, благоприятствующие влиянию обучающих воздействий». Приоритетным сегодня является установка на самоактуализацию и самореализацию личности, в связи с чем каждый ученик заслуживает собственной траектории движения по учебному материалу, отвечающей его целям, потребностям и интересам в пределах социально значимых целей, обеспечивающих развитие общества.

Список литературы:

1. Алькенова Г.В. Внедрение инновационных информационных форм и методов обучения в преподавании истории // История Казахстана: преподавание в школах и ВУЗах. 2009. №11. 3–6 с.
2. Вифлеемский А. Инновации в системе образования // Народное образование. 2008. №9. 15 с.
3. Калыбекова А.А., Фомина Т.Н. Организация работы по изобразительной грамоте на уроках рисования с использованием инновационных технологий // Білім. Образование. 2008. №5. 82 с.

ӘОЖ 378.147

ҚАШЫҚТЫҚТАН ОҚЫТУ – БІЛІМ БЕРУДІҢ ЗАМАНАУИ ФОРМАТЫ

*Жургумбаева Асия Асығатбековна
Қуантаева Динара Михайловна
Ермеков Ғалымжан Турсунович
қазақ тілі мен әдебиеті мұғалімдері
Қостанай облысы әкімдігі білім басқармасының
«Қостанай қаласы білім бөлімінің М.Қозыбаев атындағы
№ 23 жалпы білім беретін мектебі» КММ
Қостанай қаласы, Қазақстан
E–mail: kaz_yaz23@mail.ru*

Аңдатпа

Өзектілігі. Мақалада қашықтықтан оқыту ұғымы қарастырылады. Қазіргі уақытта қашықтықтан оқыту ақпараттық–коммуникациялық технологияларды қолдану арқылы студенттерді дәстүрлі оқытуға ауыстырды. Мақсат. Мақалада қашықтықтан оқыту режимінде қолданылатын құралдар мен технологиялар қарастырылған, олар барлық деңгейлерде оқытуды, зерттеуді және оқуды өзгертеді және білім беру қоғамдастығына айтарлықтай үлес қосып, мұғалімдер мен студенттердің мүмкіндіктерін кеңейтеді.

***Түйінді сөздер:** қашықтықтан оқыту әдістері. Компьютерлік желілер, интернет–технологиялар, кейс–технология, TV–технология, желілік технологиялар, ақпараттық ресурстар.*

Аннотация

Актуальность. В статье рассматривается понятие дистанционного обучения. В современных реалиях дистанционное обучение, благодаря применению информационно-коммуникационных технологий заменило учащимся традиционное обучение. Цель. В статье рассмотрены средства и технологии, применяемые в режиме дистанционного обучения, которые меняют преподавание, исследования и обучение на всех уровнях и расширяют возможности учителей и студентов, внося значительный вклад в образовательное сообщество.

Ключевые слова: дистанционные методы обучения, компьютерные сети, интернет-технологии, кейс-технология, TV-технология, сетевые технологии, информационные ресурсы.

Annotation

Relevance. The article deals with the concept of distance learning. In modern realities, distance learning, thanks to the use of information and communication technologies, has replaced traditional learning for students. Goal. The article examines the tools and technologies used in distance learning that change teaching, research and learning at all levels and empower teachers and students, making a significant contribution to the educational community.

Key words: distance learning methods, computer networks, Internet technologies, case technology, TV technology, network technologies, information resources.

Қазіргі әлемде жоғары білімге қажеттіліктің өсуімен қатар әр түрлі мақсаттағы үздіксіз ұлтаралық білім беру құрылымдарын құру тенденциясы күшейе түсуде. Білім беруді интернационалдандыру процесі әртүрлі аспектілер бойынша дамуда: мазмұны, оқыту әдістері және ұйымдастырушылық формалары. Білім тек білім мен технологияның ғана емес, капиталдың да өзара іс-қимылының құралына, нарық үшін күрестің, геосаяси міндеттерді шешудің құралына айналады. Сонымен қатар, заманауи технологиялық жетістіктерге негізделген қашықтықтан оқыту әдістері негізгі рөл атқара бастады, өйткені олар қамту мен диапазонның жоғары деңгейіне ие.

Қашықтықтан оқытудың тарихы: Қашықтықтан білім берудің пайда болу тарихы 1700 жылдардан басталады. 1728 жылы Калев Филлипс Бостон газетіне хат алмасу арқылы елдің кез келген жерінде стенографиялық оқуға студенттерді тарту туралы хабарландыру орналастырды. Бұл қашықтықтан білім берудің бастауы болды. Исаак Питман қашықтан білім беруді дамытуға үлкен үлес қосты. 1840 жылы ол пошта арқылы барлығына сабақтарымен хаттар жіберді. Одан кейінгілер 1856 жылы Берлинде сырттай оқу институтын құрған К.Тусен мен Г.Ланхенштайдт болды. Оқыту сонымен қатар оқу материалдарымен, тесттермен және т.б. хаттар жіберу арқылы жүзеге асырылды. 1873 жылы АҚШ-та алғашқы сырттай оқу мектептері құрылды. Анна Элиот Тикнор студенттерге пошта арқылы қашықтықтан сабақ беретін Тикнор әйелдер қоғамының ізашары болған деп есептеледі. Бір жылдан кейін, 1874 жылы Исаак Питман пошта арқылы білім берудің жеке бағдарламасын құруды ұсынды. Көп ұзамай, 1892 жылы Чикаго университеті бірінші қашықтықтан оқыту бағдарламасын құрды, осылайша Құрама Штаттардағы алғашқы қашықтықтан оқыту мекемесі болды. 1899 жылдан бастап Канадада Королева университеті студенттерді қашықтықтан оқыта бастады. 20 ғасырдың бірінші жартысында жаңа технологиялардың пайда болуымен қашықтықтан оқытудың дамуы жеделдеді, ол әртүрлі форматта және студенттердің кең ауқымына ұсынылды. Бірақ бұл бәрібір бір жақты өзара әрекеттесу болды. Бүкіләлемдік тордың пайда болуымен бәрі өзгерді, бұл оқу процесін интерактивті және екі жақты етті. [1, б. 199]

Заманауи білім берудің басымдылығы – баланың жеке басының өзін-өзі жүзеге асыруы және өзін-өзі тәрбиелеуі. Ол үшін білім беру технологияларын дамытудың жаңа перспективалық бағыттарын енгізу қажет. Соның бірі қазіргі таңда мектептің оқу-тәрбие үрдісінде дәстүрлі оқыту әдістерімен қатар өз орнын ала бастаған қашықтықтан технологияларды пайдалана отырып оқыту.

Қазіргі уақытта әлемде интернет-технологиялар мен телекоммуникациялық жүйелерді пайдаланатын қашықтықтан оқыту жүйелерін іске асыруда айтарлықтай тәжірибе жинақталған. Компьютерлік желілерді, тікелей теледидарлық хабар тарату жүйелерін, заманауи телекоммуникациялық технологияларды қолдана отырып, қашықтықтан оқыту жүйелерін қолданатын жүйелер маңызды орын алады.

Компьютерлік телекоммуникациялар негізінде қашықтықтан оқыту өзі туралы сенімді түрде мәлімдейді. Осыған байланысты қашықтықтан оқыту ұғымдарын нақты анықтау маңызды.

Негізінен, ақпараттық технологияларды қолдана отырып қашықтықтан оқытуды сырттай оқыту формасы ретінде сипаттауға болады, онда оқытушы мен студенттің күндізгі байланысының болмауы оны телекоммуникация арқылы жасау мүмкіндігімен өтеледі [2, б. 335].

Егжей-тегжейлі сипаттамада қашықтықтан оқыту деп оқу ақпараттарымен алмасудың телекоммуникациялық құралдарына (спутниктік теледидар, радиотелефония, Интернет-технологиялар және т.б.) негізделген мамандандырылған ақпараттық-білім беру ортасының көмегімен білім беру мекемелерінен кез келген қашықтықта халықтың қалың тобына ұсынылатын білім беру қызметтерінің кешенін түсіну керек [3, б. 206]. Бұл ақпараттық-білім беру ортасы, бұл деректерді қабылдау және беру құралдарының жиынтығы, ақпараттық ресурстар, өзара әрекеттесу хаттамалары, пайдаланушы қашықтықтан оқыту курсы түрінде алатын аппараттық-бағдарламалық және ұйымдастырушылық-әдістемелік қамтамасыз ету.

Қашықтықтан білім берудің маңызды артықшылығы – жетекші университеттер мен академиялардан елдің әртүрлі аймақтарында, тіпті ең шалғай жерлерде тұратын халықтың кең ауқымына тең білім беру мүмкіндіктерін беру. Сондай-ақ қашықтықтан оқыту жүйесі білім алушының негізгі жұмыс орны бойынша базалық және қосымша білім алуға мүмкіндік береді. Мұндай оқыту жүйесінің оқу орны мен уақытын таңдауда икемділікті, өзінің негізгі қызметінен қол үзбей оқу мүмкіндігін, оқу үшін кез келген пәнді, оның ішінде бірегей болып табылатын немесе танымал оқытушылар үйрететін пәндерді таңдау мүмкіндігін қамтамасыз ететіндігі үлкен «плюс» болып табылады.

Қолданыстағы қашықтықтан оқыту жүйелерін талдай отырып, келесі технологияларды бөліп көрсетуге болады: кейс–технология, TV–технология және желілік технологиялар. Олардың ерекшеліктерін қарастырыңыз.

Кейс–технология кезінде оқу–әдістемелік материалдар арнайы жинаққа (кейс) жинақталады. Бұл жинақ оқушыға өзін-өзі зерттеу үшін пошта арқылы жіберіледі. Консультант–оқытушылармен қарым–қатынас осы мақсаттар үшін құрылған өңірлік оқу орталықтарында жүзеге асырылады. Бұл топқа дәстүрлі сырттай оқыту технологиясы кіруі мүмкін.

TV–технологиясы теледидар дәрістерін қолдануға негізделген. Қашықтықтан оқытудың бұл нысаны кадрлардың біліктілігін арттыру, даярлау және қайта даярлау жүйесінде қолайлы деп санауға болады.

Желілік технологияларға жергілікті және ғаламдық есептеу желілерінің мүмкіндіктерін пайдаланатын Интернет–технологиялар мен технологиялар жатады. Бұл технология басқаларға қарағанда бірқатар артықшылықтарға ие. Бұл сізге оқытушымен де, басқа студенттермен де, оқу орталығының әкімшілігімен де тұрақты байланыста бола отырып, жеке кесте бойынша оқуға мүмкіндік береді. «Көптеген адамдармен» байланыс мүмкіндігі Интернет–технология мен басқа қашықтықтан оқыту технологияларының арасындағы түбегейлі айырмашылық болып табылады: мұндай өзара әрекеттесу «қатысу» әсерін тудырады және «электрондық» кампус – виртуалды университет құбылысын тудырады [2, б. 336].

Осыған байланысты, тиімді қашықтықтан оқытудың маңызды аспектісі Интернет технологиялары мен байланыс құралдарының болуы екенін атап өткен жөн. Интернет–технологиялар мен байланыс құралдары материалды толық игеруге, пікір алмасуға және ақпаратты толықтыруға мүмкіндік береді. Қашықтықтан оқытуды қолдану тәжірибесінде синхронды және асинхронды оқыту әдістері қолданылады.

Асинхронды – бір–біріне тәуелсіз процестің әрбір қатысушысы үшін ыңғайлы уақытта деректерді беруге және алуға мүмкіндік беретін коммуникация құралдары. Байланыстың бұл түрі мыналарды қамтиды:

– форумдар мен хабарландыру тақталары. Оларды пайдалану ыңғайлылығы–тәжірибе, білім және кез–келген басқа ақпарат алмасу. Жаңа тақырып (тақырып) жасау немесе бар тақырыпқа қосылу, содан кейін хабарламаларыңызды қалдыру жеткілікті. Ақпарат процестің барлық қатысушыларына қол жетімді болады, бұл кез келген уақытта хабарламаға жауап беруге немесе оқуға мүмкіндік береді. Өз кезегінде, хабарландыру тақталары ұқсас рөл атқарады, бірақ функционалдығы шектеулі, сондықтан олар ең танымал емес. Кері байланыс әдісінің оң жағы бар–ақпарат жинақтау. Барлық өткізілген талқылауларды кез келген уақытта оқуға және оларға өз жауабыңызды қосуға болады;

– электрондық пошта. Интернеттегі алғашқы байланыс құралдарының бірі және басқаларға қарағанда танымал емес. Мақсатты сұрақтар, жауаптар немесе мәлімдемелер оқу процесінің кез–келген қатысушысына электрондық пошта мекенжайына жіберілуі мүмкін. Алайда, спам сүзгілері хаттарды бұғаттайды, осылайша диалогты бұзады және оны сенімсіз етеді. Байланыстың бұл түрі тек жеке «мекен–жай» қарым–қатынас үшін жарамды, бұл қоғамдық талқылауды қиындатады. Электрондық пошта түрінде материалдарды жинау өте ыңғайсыз, сонымен қатар оларды ұзақ уақыт сақтау керек;

– wiki. Ақпарат алмасудың салыстырмалы түрде жаңа және танымал тәсілі. Бұл веб–сайт, оның мазмұны кез–келген оқу қатысушыларымен бірнеше рет редакциялау және жаңа деректерді енгізу мүмкіндігімен толтырылады.

Материалды құруға топтық қатысу студенттерді білім негізін қалыптастыруға тарта отырып, процесті қызықты етеді. Редакциялау мүмкіндігі wiki–дің күшті жағы ғана емес, сонымен қатар әлсіз. Мазмұнды өзгерту және деректерді енгізу мүмкіндігін теріс пайдалану теріс салдарға әкелуі мүмкін. Сондықтан құқықтарды шектеу және тұрақты бақылау қажет.

Синхронды – бұл нақты уақыт режимінде ақпарат алмасуға мүмкіндік беретін байланыс құралдары. Оқу процесіне қатысушылар арасындағы кері байланыстың бұл түрі тікелей байланыс мүмкіндігін беретін ең перспективалы болып табылады:

– дауыстық және бейне конференциялар. Қарым–қатынас мұғаліммен және студенттермен тікелей байланыста болады. Бейне байланыс арқылы аудиторияда жеке қатысу мен қашықтықтан оқыту арасындағы сызық жойылады. Шын мәнінде, білім алудың бұл әдісі классикалық күндізгі және қашықтықтан оқытудың барлық жағымды қасиеттерін біріктіреді;

– мәтіндік конференциялар (чаттар). Қарым–қатынастың ең көп таралған нұсқалары–оқу процесінің екі қатысушысы арасындағы жеке чаттар. Алайда, қажет болған жағдайда, қашықтықтан оқыту процесіне 3 немесе одан да көп қатысушылармен сөйлесу ашық болуы мүмкін. Кемшіліктерге визуалды байланыстың болмауы және мұғалім тарапынан, ол шынымен кіммен сөйлесетінін тексере алмау жатады. Бұл әсіресе тестілеу және білімді тексеру кезінде өте маңызды, мысалы, қашықтықтан емтихандар немесе семинарлар өткізу кезінде [4, б. 106].

Технологиялар мен құралдардың үйлесімі үлкен мүмкіндіктер береді, өйткені ол қашықтықтан оқытуды ұйымдастырудың әртүрлі әдістерінің ең жақсы элементтерін біріктіруге және қолдануға мүмкіндік береді, белгілі бір уақытта оқытушының қалауы бойынша виртуалды аудиторияда студенттерді «жинайды», оларға қажетті түсініктемелер беріп, студенттердің білімін бақылайды [5, б. 227].

ЖОО–да инновациялық технологиялардың қазіргі жай–күйін және қолданылуын талдау, егер оқу іс–әрекетінің әр түрлі түрлерінде ақпараттық және коммуникациялық технологиялардың әртүрлі құралдарын кешенді пайдалану мүмкіндігі болған жағдайда ғана оқу процесінде қашықтықтан тәсілді пайдаланудан ең үлкен нәтижеге қол жеткізуге болады деген қорытынды жасауға мүмкіндік береді.

Әлем күрделірек, көп қырлы деп айтуға болады. Қашықтықтан оқыту дәстүрліден айтарлықтай ерекшеленеді, осыған байланысты белгілі бір мәселелер туындайды. Бірақ оларды жеңуге болады, тек жаңаға қарсы тұруды тоқтатып, онлайн форматқа деген көзқарасыңызды өзгертіп, қосымша техникалық дағдыларды алуға тырысу керек. Өйткені, электронды оқыту қолайлы мүмкіндіктерге жол ашатыны анық: гаджеттерді тек ойын–сауық үшін ғана емес пайдалануды үйрену, икемді болу, өз біліміне жауапкершілікті өз қолында алу, жаңа стандарттарды меңгеру – ең олардың маңыздысы. Онлайн оқыту үрдісі мұғалімнің де жұмысын жандандырады. Шалғайдағы аудиториямен өзара түсіністік пен жаңашылдыққа барынша сәйкестікке қол жеткізу үшін мұғалім өзінің оқыту әдістемесі мен әдістемесін үнемі жетілдіріп отыруға, үнемі кәсіби шыңдалып, шығармашылық белсенділік танытуға мүдделі [6, б. 58].

Қорыта келгенде, қашықтықтан оқыту технологиясы білім берудің ортасында тұратын оқыту жүйесін құру мүмкіндігін береді. Бұл жүйеде оқытушы оқушының, студенттің жұмыстарын, жеке қызығушылықтары мен сұраныстарын ескереді. Білім беру жүйесінің ортасында студент тұратынын ескерсек, оқыту жүйесі тұтасымен өзгереді. Оқытушы студентке арналған өзіндік жұмыстарды ұйымдастырумен шұғылданады. Қашықтықтан оқыту технологиясын қолдану да оқытушының рөлі арта түседі және өзгереді. Сырттай бөлім мен қашықтан оқытуды араластыруға болмайды деген позицияны кейбір авторлар ұстанып отыр. Олардың басты ерекшелігі, қашықтан оқыту кезінде интервентивтіліктің жүйелілігі және тиімділігі қамтамасыз етіледі. Қашықтан оқытуда күндізгі бөлімде оқытылатын материалдар қолданылады. Осымен байланысты қашықтықтан оқыту технологиясын қолданып жүргізілетін білім беру сапасын бақылауды дұрыс жүргізу және жүзеге асыру мәселесі туындайды.

Әдебиет тізімі:

1. Петькова Ю.Р., Қашықтықтан білім берудің даму тарихы. Оң және теріс жақтары // Қазіргі жаратылыстану жетістіктері журналы 2015. №3
2. Агапонов С.В. т.б. Қашықтықтан оқыту құралдары //Әдістеме, технологиялар, инструментарий / З.О.Джалиашвили. СПб: БХВ–Петербург 2003
3. Ибрагимов И.М. Ақпараттық технологиялар және қашықтықтан оқыту құралдары: Жоғары оқу орынд. студ. арн. Оқу құралы //А.Н.Ковшова. М.: «Академия»бас. орталығы 2005
4. Мальцев А.О. Қашықтықтан оқытудың коммуникация құралдары //Фундаменталдық зерттеулер 2009. №3.
5. Тавгень И.А. Қашықтықтан оқыту: тәжірибе, мәселелер, перспективалар. 2–е бас. / Ю.В.Позняк. // Мн.: БГУ 2003
6. Лябина А.В. Қашықтықтан оқыту: мүмкіндіктер мен нақты тәжірибе // Интерактивтік білім беру, электр.газет 2021. №93